

Van schoolvisie naar leesvisie:

WAAROM ZET JE ALS SCHOOL IN OP LEESPLEZIER?

Waarom kies jij er als school voor om tijd te besteden aan leesplezier? Dacht je daar al eens over na en kan je een antwoord geven op die vraag voor jouw school? Mogelijk worstel jij net als heel wat andere collega's in het onderwijs nog met het implementeren van leesbevorderende acties in een gestructureerd leesbeleidsplan en misschien is er nog geen gedeelde schoolvisie op het vlak van lezen. Wanneer je wil dat leerlingen beter gaan lezen, is het enorm belangrijk dat je start vanuit leesplezier. Wie graag leest, leest immers vaker en ook beter.

Michelle Dewulf

1. BEZIN VOOR JE BEGINT

Het klinkt je misschien bekend in de oren: je wil als school graag rond leesplezier en leesbevordering werken en enkele enthousiaste collega's hebben inspirerende ideeën, maar het blijft meestal bij ad-hocacties. Heel wat geëngageerde scholen hebben de neiging om enthousiast aan de slag te gaan en leesbevorderende acties uit te proberen in hun klaspraktijk. Dat is zeker niet verkeerd, maar om schoolbreed in te zetten op leesplezier is het wel degelijk van belang dat je eerst goed nadenkt voor je handelt.

Voordat je een school binnenwandelt, kan je al heel wat over die school te weten komen. Neem de proef maar op de som door naar je eigen schoolwebsite te surfen en de schoolvisie eens door te nemen. Uit die visie kan je de kernwaarden halen waardoor je het schoolprofiel in grote lijnen kan schetsen. Komt dit overeen met hoe jij je school zou omschrijven? Vul gerust aan met eigen ervaringen, maar wanneer je die kernbegrippen naast de leesfoto van je school legt, kan je ongetwijfeld al een antwoord geven op de vraag waarom jouw

school inzet – of wil inzetten – op leesplezier. Dat is je eerste aanzet tot een leesbeleidsplan. Het lijkt misschien erg simplistisch, maar je kunt het best starten vanuit een algemene visie. Gaandeweg zal je leesvisie steeds concreter worden.

2. EEN VISIE ONTWIKKELEN IS EEN PARTICIPATIEF PROCES VAN SAMEN LEREN

Een leesbeleid opstellen doe je niet alleen. Ga daarom in dialoog met je team en stel een leesteam samen. Hoe meer mensen je kan overtuigen, hoe beter. Wanneer je daadwerkelijk rond de tafel gaat zitten om een leesbeleidsplan op te stellen, vertrek je het best vanuit een kleiner kernteam. Het kernteam kan bijvoorbeeld bestaan uit twee gemotiveerde leerkrachten, een zorgleerkracht, een taalcoördinator en een directielid. Eventueel kan je nog 'een kernteam plus' samenstellen waarin je ook ouders en leerlingen kan opnemen, of externe partners zoals een CLB-medewerker, een bibliothecaris, een pedagogisch begeleider, een directielid uit een andere school (van de scholengemeenschap) of een

Over de auteur

MICHELLE DEWULF

werkt als lector taal aan Hogeschool PXL binnen het departement Education. Daarnaast is ze verbonden aan PXL research als projectcoördinator van het onderzoeksproject *Liever lezen!* en is ze ambassadeur van het postgraduaat leesbeleid van Hogeschool PXL.

schepen. Idealiter voorzie je een mix van mensen die de school van binnen en van buiten kennen en mensen die nog maar net in dienst zijn, maar ook nieuwe, frisse ideeën kunnen aanbren- gen. De teamleden moeten in elk geval sterk in hun schoenen staan en een gevoel van bekwaamheid hebben op het vlak van lezen. Professionalisering binnen de schoolmuren om te leren van elkaar, maar ook daarbuiten via vormingen, vakliteratuur of een post-graduaat, vormt een cruciale factor om elkaar te blijven motiveren. Wanneer je kernteam is samengesteld, kan je samen nadenken over de visie.

Maar schoolbreed inzetten op lees- plezier, hoe begin je daaraan? Bij elke geslaagde missie hoort een strate- gisch plan. In het inleidende stuk las je al dat de visie aanvankelijk nog vrij algemeen is. Probeer daarom van meet af aan de andere leden van het schoolteam actief te betrekken bij het uittekenen van de richting die jullie uit willen met het leesbeleidsplan. Laat je collega's brainstormen over de ele- menten die zij belangrijk vinden voor de leesvisie. Dit kan je doen tijdens een teamoverleg óf door online samen te werken. Verzamel alle ideeën in een Padlet of via een gedeeld document en ga ermee aan de slag. Als je collega's dan na enige tijd het leesbeleid in handen krijgen, komt dit niet als een verrassing, maar herkennen ze zich in de gemeenschappelijke waarden.

3. STEL PRIORITEITEN

Een algemene visie kan je opstellen vanuit de brede schoolcontext, maar wanneer je dieper wil inzoomen op bepaalde uitdagingen voor je school, is het nodig om een grondige beginsitua- tieanalyse te maken. In de eerste plaats breng je de uitgebreide schoolcontext in

kaart via een checklist of een interview. Daarnaast maak je aan de hand van een leesscan een uitgebreide analyse van de huidige situatie rond lezen op school. Op basis van al die gegevens kan je een sterkte-zwakteanalyse maken. Wat loopt al goed? Waar struikelen jullie momenteel nog over? Leg de resultaten naast de schoolvisie en stel prioriteiten. Met welke groeikansen ga je eerst aan de slag en welke struikelblokken nemen mogelijk meer tijd in? Probeer je te beperken tot maximaal 2 à 3 prioritei- ten op korte termijn. Daarnaast plan je het best vooruit: noteer waar je het volgende schooljaar mee aan de slag wil (middellange termijn) en beschrijf waar je naartoe wil op lange termijn.

4. BEPAAL DOELSTELLINGEN EN ACTIES

Om tot een samenhangende visie te komen, is het nodig om concrete doelen voorop te stellen. Het moeilij- ste aspect in het ontwikkelen van een leesplan is ervoor zorgen dat de doe- len realistisch en haalbaar zijn voor iedereen. Daarom is het van primordi- aal belang om zeer goed na te denken over de doelen en om het schoolteam te betrekken in het denkproces. Dat proces kan enige tijd in beslag nemen, maar zodra de doelen op papier staan, kan je tot actie overgaan. Kies concre- te, haalbare acties. Probeer bovendien af te wisselen tussen acties die je snel kan voltooien en acties die wat meer tijd zul- len kosten. Het voor- deel van 'quick wins' is dat het team snel resultaat ziet van het leesbeleid. Succeserva- ringen stimuleren om door te zetten.

5. EVALUATIE

Elke actie en doelstelling vanuit je lees- beleidsplan moet je documenteren en evalueren. Scholen geven aan dat ze vaak de neiging hebben om enthousiast te star- ten met leesbevorderende acties, maar dat het enthousiasme na verloop van tijd soms afneemt en het proces vertraagt. Om dat te voorkomen, moet je je regel- matig afvragen of de acties en doelstelli- gen rond leesplezier het gewenste effect hebben. Overleggen met het kernteam en terugkoppelen naar het volledige school- team is noodzakelijk voor een goede opvolging en een succesvol vervolg. Na het lezen van dit artikel krijg je mogelijk al wat ideeën om te starten met je leesbeleidsplan. Trek je colle- ga's aan de mouw en praat al eens over wat je vandaag gelezen hebt. Je zal ongetwijfeld tot een interessante brainstorm komen!

Over Liever lezen!

Met *Liever lezen!* - gefinancierd door de Vlaamse overheid - helpt Hogeschool PXL scholen met het opstarten van hun leesbeleidsplan via intensieve coaching. Daarnaast krijgen de scholen tijdens 7 netwerk- sessies input aangereikt om in te zetten op leesplezier in de school en inspireren onze partnerscholen elkaar met leesbevorderende tips. We wer- ken samen met 20 Limburgse scholen, waarvan 8 secundaire scholen en 12 basisscholen, 4 bibliotheken en vzw Willewete. Het project loopt twee jaar, waarvan nu anderhalf jaar achter de rug is.